

Uppföljning av intern kontrollplan 2025

Grundskolenämnden

Innehållsförteckning

Inledning	3
Granskningar.....	4
Nämndens granskningar	4
Risk: Högre kostnader och försämrat utfall vid införande av digitala system	4
Granskning: Kostnader och utfall vid införande av nya digitala system.....	4

Inledning

Den interna kontrollen ingår i grundskolenämndens samlade styr- och ledningssystem. Grundskolenämnden har det yttersta ansvaret för att den interna kontrollen är tillräcklig samt att verksamheten bedrivs på ett tillfredsställande sätt. Den interna kontrollen ska vara praktiskt och ändamålsenligt uppbyggd utifrån verksamhetens behov och förutsättningar samt hantera risker och förebygga att fel uppstår genom att vara ett verktyg för att se till att:

- verksamheten är ändamålsenlig och effektiv
- information om verksamhet och ekonomi är tillförlitlig
- lagar, förordningar och styrdokument efterlevs
- säkra tillgångar och förhindra förluster samt upptäcka och eliminera eller förebygga allvarliga fel.

I grundskolenämndens interna kontrollplan för 2025 anges vilka olika granskningsområden som ska följas upp under året. Granskningarna återskänks till nämnden löpande under året i separata rapporter liksom denna.

Granskningar

Nämndens granskningar

Risk: Högre kostnader och försämrat utfall vid införande av digitala system

Beskrivning av risk

Risk för högre kostnader och försämrat utfall vid införande av digitala system, på grund av bristfälliga resurser, beslutsmandat och tid för utförande, vilket kan leda till att systemen används felaktigt eller inte alls.

Enhet

Avdelning stöd och utveckling

Granskning: Kostnader och utfall vid införande av nya digitala system

Områden och tillhörande rutiner som ska granskas:

Införandet av lärplattformen Unikum i grundskoleförvaltningen.

Syfte med granskningen:

Syftet är att undersöka införandet av lärplattformen Unikum i grundskoleförvaltningen och vilka eventuella merkostnader och utfall införandet förde med sig. Lärdomarna från detta är tänkt att kunna användas vid framtida införande av digitala system.

Omfattning/avgränsning:

Granskning av kostnader och utfall vid införandet av lärplattformen Unikum i grundskoleförvaltningen.

Granskningsmetod:

Uppföljning gällande införandet av Unikum på grundskoleförvaltningen och en slumpmässigt vald skola från varje utbildningsområde genomförs med dels datainsamling, dels intervjuer med ansvariga och berörda.

Resultat

Införandet av lärportalen Unikum genomfördes i hela grundskoleförvaltningen under 2024 som en ersättning för InfoMentor. Projektet drevs under tidspress, men slutfördes enligt plan. En central projektorganisation etablerades tidigt, med projektledare, projektmedarbetare, kommunikatör, förändringsledare. Pilotverksamheter och styrgruppsstruktur bidrog till att införandet kunde genomföras inom

beslutad tidsram.

På flera skolor fungerade processen väl tack vare tydligt ledarskap, planerade utbildningsinsatser och engagerade lärspridare. Där det fanns IT-pedagogiskt stöd upplevdes implementeringen som hanterbar och systemet fick successivt genomslag i verksamheten.

Samtidigt framkom flera utmaningar. Införandet medförde merkostnader för migrering av data, konsultstöd och extra personalresurser till skolor. Kostnaderna hade inte beaktats i den ursprungliga upphandlingen. Även tidsåtgången för utbildning, kommunikation och support blev större än beräknat.

På skolnivå varierade implementeringen. Några skolor upplevde ett tydligt syfte och god förankring, medan andra saknade tillräckligt stöd, tid och rutiner. Utbildningarna uppfattades ibland som ytliga, repetitiva eller otydliga i ansvarsfördelning. Flera lärspridare beskrev ett tungt uppdrag utan motsvarande avsatt tid. I skolor utan IT-pedagog ökade belastningen på administratörer och undervisande personal.

Det samlade resultatet visar att införandet i huvudsak lyckades, men till en högre kostnad och med ett ojämnt genomslag i verksamheten. De flesta skolor har nu systemet i drift, men implementeringstakten och användningsgraden varierar mellan skolformer.

Analys

Granskningen visar att de högre kostnaderna och det varierande utfallet beror på en kombination av organisatoriska, tidsmässiga och kommunikativa faktorer.

Tidsmässiga förutsättningar:

Avtalstiden för InfoMentor och LOU-kraven skapade en pressad tidsram. Migreringen från det gamla systemet blev mer omfattande än planerat och saknade ekonomisk och teknisk förberedelse. Den korta övergångsperioden innebar att verksamheterna behövde ställa om snabbt, ofta utan tillräckligt stöd.

Styrning och samordning:

Projektet hade en tydlig central ledning, men roller och ansvar i skolororganisationen var inte alltid klara. Lärspridarrollen blev otydlig och för omfattande, särskilt i skolor utan digitalt stöd. Den centrala samordningen var stark initialt men avtog i implementeringsfasen, vilket ledde till olika lokala tolkningar av riktlinjer och arbetssätt.

Utbildning och stöd:

Utbildningsinsatserna saknade tydlig progression och anpassning till olika användargrupper. Många upplevde upprepningar av grundläggande moment, medan mer fördjupad utbildning efterfrågades. Skolor efterlyste mer praktiskt stöd på plats samt kontinuerlig handledning under uppstartsperioden.

Kommunikation och teknik:

Problem med systemets funktioner vid lansering, särskilt kommunikationsmodulen och synkronisering av användardata – skapade frustration och extra arbetsinsats. Otydliga besked om vad som skulle dokumenteras bidrog till osäkerhet och varierande arbetssätt.

Kulturella faktorer:

Lärare och administrativ personal beskrev trötthet inför ännu ett systembyte. Efter flera år av förändringar i dokumentationsverktyg upplevdes Unikum som mer komplext och arbetskrävande, vilket tillfälligt sänkte motivation och acceptans.

Sammanfattningsvis uppstod merkostnaderna och det ojämna utfallet genom kombinationen av tidspress, otillräcklig resursplanering, bristande kommunikation och otydlig rollfördelning.

Slutsats: Vad ska vi göra med resultatet?

Granskningen visar att införandet av Unikum har genomförts med stort engagemang och inom beslutad tidsram, men med lärdomar som är viktiga för framtida digitala satsningar. Förvaltningen har visat förmåga att leda komplexa förändringar, men behöver stärka planering, styrning och stödstruktur inför kommande systeminföranden.

Följande slutsatser kan dras:

Planeringen behöver fördjupas. Tidsramar, tekniska förutsättningar och migrering måste inkluderas i upphandlings- och projektplaner.

Rollen som administratör och lärspridare samt implementeringsstöd för systemet måste förtydligas och ges tillräckliga resurser i tjänstefördelningen.

Utbildningsinsatser ska differentieras efter målgrupp och kunskapsnivå samt innehålla både grund och fördjupning.

Kommunikationen mellan central nivå och skolor behöver stärkas, särskilt kring ansvar, syfte och systemanvändning.

Erfarenheterna från Unikum ska användas som modell för en standardiserad process för digital implementering från behovsanalys till uppföljning.

Förvaltningen bör därmed utveckla en gemensam struktur för framtida införanden av digitala system, där resurser, mandat, stöd och uppföljning är tydligt definierade. Genom detta kan risken för merkostnader och försämrat utfall minska och verksamheterna ges bättre förutsättningar att nå avsedda effekter.

Åtgärd	Vad ska göras:
Information och utbildning riktat mot skolor	<p>Utbildningsinsatser mot skolorna bör ske med tydlig progression och anpassning av innehåll efter användargrupp och nivå. Skolorna ska informeras om vikten av att fördela roll och ansvar för lärspridare, administratörer och IT-pedagoger. Förvaltningen ska förstärka IT- och IKT-stödet till skolor utan egna resurser.</p>
Genomföra utvecklingsarbete inför kommande införanden av system.	<p>Aspekter som ska inkluderas i det fortsatta utvecklingsarbetet kopplat till införande av digitala system är:</p> <p>Förbättrad behovsanalys och kravställning, där migrering, integrationer och lokalt stöd inkluderas i upphandlingsunderlag. Kommande införanden bör ha överlappande systemperioder som säkerställer att gamla system inte avvecklas förrän det nya är fullt fungerande.</p> <p>Utveckla en standardmodell för digital implementering med definierade faser: behovsanalys, upphandling, pilot, utbildning, införande, förvaltning och uppföljning.</p> <p>Stärk den ekonomiska planeringen genom att inkludera följdkostnader för tid, utbildning och förvaltning redan i projektplanen.</p> <p>Utveckla ett centralt kompetensstöd vid implementering av nya system i skolorna.</p> <p>Etablera en kontinuerlig lärandeprocess, där erfarenheter från varje införande dokumenteras och återanvänds i kommande projekt.</p>